

Literatura

- HAVLÍČKOVÁ, R.; MOTTLOVÁ, K. *Metodické materiály typu Neposedové*, 2023 (in print).
- HIRSCHOVÁ, M. Matematická slovní úloha jako komunikát. Slovní úlohy ve výuce matematiky a komunikační kompetence v mateřském jazyce. *ČJL*, 72, 2017–18, s. 69–74.
- HEJNÝ, M.; JIROTKOVÁ, D.; SLEZÁKOVÁ, J. Schéma triády – klíč k porozumění aritmetice. *Kritické listy*, 26, jaro 2007. Praha: Kritické myšlení, 2007.
- Internetová jazyková příručka* (2008–2023). Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR. [online] Dostupné z <<https://prirucka.ujc.cas.cz/>>.
- NOVOTNÁ, J. *Analýza řešení slovních úloh*. Praha: UK PedF, 2000.
- REJZEK, J. *Český etymologický slovník*. Voznice: Leda, 2001.
- RENDL, M.; VONDROVÁ, N. a kol. *Kritická místa matematiky základní školy očima učitelů*. Praha: UK PedF, 2013.
- SIGMUNDOVÁ, A. Čtení s porozuměním jako předpoklad úspěšné strategie řešení slovních úloh v matematice. Praha: UK PedF, 2019.
- SIGMUNDOVÁ, A. Vliv jazykové charakteristiky matematických slovních úloh na úspěšnost jejich řešení. *O děti, jazyku, literatuře*, 2021(1), s. 111–124.
- Slovní úlohy | Blog o Hejného metodě*. [online] Dostupné z <<http://blog.h-mat.cz/didakticka-prostredi/slovní-ulohy>>.
- ŠMEJKALOVÁ, M. Jazyk matematiky v slovních úlohách jako ve specifickém typu didaktického komunikátu. *Nová čeština doma a ve světě*, 1, 2017, s. 74–82.
- ŠMEJKALOVÁ, M. Principy tvorby jazykových a čtenářských úkolů k matematickým slovním úlohám – dva předměty, jeden problém. *Didaktické studie*, 14, 2022, s. 121–130.
- VERSCHAFFEL, L.; GREER, B.; DE CORTE, E. *Making sense of word problems*. Lisse: Sweets & Zeitlinger Publ., 2000.
- VONDROVÁ, N. a kol. *Podpora integrace matematické, čtenářské a jazykové gramotnosti u žáků základních škol prostřednictvím řešení slovních úloh*. Praha: UK PedF, 2023.
- VONDROVÁ, N. a kol. *Matematická slovní úloha: mezi matematikou, jazykem a psychologii*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2020.

Článek vznikl jako výstup grantového projektu TAČR TL03000469 Podpora integrace matematické, čtenářské a jazykové gramotnosti u žáků základních škol.

Zásluha Josefa Jungmanna na rozvoji české slovní zásoby (K 250. výročí Josefa Jungmanna)

Olga Martincová

o.martincova@seznam.cz

Klíčová slova: Josef Jungmann, národní obrození, slovník

Key words: Josef Jungmann, national revival, dictionary

Josef Jungmann's Contribution to the Development of Czech Lexis (Celebrating the 250th Anniversary of Josef Jungmann)

The paper is dedicated to the 250th anniversary of the birth of J. Jungmann. It focuses on Jungmann's importance for the development of the vocabulary of literary Czech and introduces his monumental work – the five-volume *Czech-German Dictionary* (1834–1839).

Josef Jungmann (16. 7. 1773 – 14. 11. 1847) patří k těm osobnostem národního obrození, které trvale přitahují naši pozornost. Připomenutí jeho díla je o to víc aktuálnější, že v letošním roce uplynulo 250 let od jeho narození. Odborná literatura, která se J. Jungmannem, jeho dílem a úlohou v období, které tradičně označujeme jako „období jungmannovské“, zabývá, je velmi rozsáhlá. Vedle českých monografií životopisných (V. Zelený, 1873; E. Chalupný, 1909, 1912; R. Sak, 2007 aj.) či speciálně zaměřených (A. Jedlička, 1948; V. Macura, 2015) a monografií zahraničních existuje nespočet studií, statí a příspěvků přistupujících k Jungmannově osobnosti z hlediska kulturně historického, literárněvědného a literárněhistorického, lingvistického, studií náležejících do oblasti teorie umění, filozofie, estetiky, teorie překladu aj. Za všechny tyto práce jmenujme alespoň sborník statí *Slovanské spisovné jazyky v době obrození* (1974).

V našem jubilejním připomenutí Jungmannovy osobnosti vyložíme jeho význam pro rozvoj slovní zásoby spisovné češtiny a pokusíme se přiblížit jeho monumentální dílo – pětidílný *Slovník česko-německý*, vycházející v letech 1834–1839¹. Poněkud stranou zůstanou jeho další ústřední práce – *Slovesnost* (1820, 1845)² a *Historie literatury české* (1825, 1849)³ i zásadní programové časopisecké příspěvky. Třebaže se jimi nebudeme výslovně zabývat, máme na zřeteli jejich význam pro Jungmannovo pojetí národního obrození, pro jeho národní program i pro samu koncepci *Slovníku česko-německého*. Dříve však než přistoupíme k vlastnímu tématu, zastavíme se v krátkosti u Jungmannova programu českého národního obrození.

V jazyku naše národnost

Výrokem „V jazyku naše národnost“ (*Slovesnost*, 1845, s. 25) vyjadřuje Jungmann přesvědčení, že podstata národa je dána jazykově, že oprávnění existence českého národa se pojí se schopnostmi a „dobrymi vlastnostmi národního“ – řečeno též podle Jungmanna „písemního“ – jazyka. (Zápisky, 1998, s. 59). Rozvoj „písemního“, tj. spisovného jazyka, měl působit na vzdělanost národa tvorbou vyšší literatury v širším smyslu, tvorbou původních poetických i prozaických, naučných a vzdělávacích děl⁴, měl utvářet novodobou českou kulturu a vést ji k evropské úrovni. Tím vším měl český jazyk vytvářet podmínky k národnímu uvědomění a sebevědomí v situaci, v níž byl „jazyk český v národu našem zanedbaný, opomnělý, z veřejného života, z obcování osvícenců, ze škol a kancelářů vyloučený, – celá vzdělanost naše [...], ba i všechna správa občanská, konaná i zprostředkovaná jazykem jiným“ (Palacký, 1837, s. 3–4).

Jak známo, svůj jazykový a kulturní program národního obrození vyložil J. Jungmann zprvu ve dvou rozmlouváních *O jazyku českém*, otištěných v prvním ročníku časopisu *Hlasatel český* (1806), následně v polemice z r. 1814 *Slovo k statečnému*

¹ Titulní list uvádí vročení 1835.

² Plný název 1. vydání z r. 1820 zní *Slovesnost aneb Zbirka příkladů s krátkým pojednáním o slohu. K prospěchu vlastenecké mládeže od Josefa Jungmanna*; 2., přepracované vydání z r. 1845 má plný název *Slovesnost aneb Náuka o výmluvnosti prosaické, básnické i řečnické se sbírkou příkladů v nevázané i vázané řeči*.

³ Plný název obou vydání je *Historie literatury české aneb Soustavný přehled spisů českých, s krátkou historií národu, osvěcení a jazyka*.

⁴ Viz Jungmannovu stať o *Klasičnosti v literatuře vůbec a zvláště české* z r. 1827.

a blahovzdělanému Bohemariusovi publikované v příloze *Vídeňských novin* (vycházela pod názvem *Prvotiny pěkných umění*), ve stati *O rozružení českého písemního jazyka* (ČČM, 1832), ve *Slovesnosti* (1820, 1845) a také v osobní korespondenci, jmenovitě s A. Markem, J. Kollárem a F. Palackým.

V uskutečňování národního programu sehrály významnou roli časopisy *Hlasatel český* (založený r. 1806), *Krok* (založený 1821) a *Časopis českého museum* (ČČM)⁵. V nich, zejména v časopisu *Krok* a ČČM, se J. Jungmann setkával autorsky, redakčně, organizačně a přátelsky s F. Palackým, J. S. Preslem, P. J. Šafaříkem, J. Kollárem a dalšími významnými představiteli národního obrození. Významné bylo zřízení Sboru pro vědecké vzdělávání české řeči a literatury (1830) s finančním fondem zvaným Matice česká⁶. Mezi její činnosti patřilo mj. vydávání původních českých, především odborných knih, které měly připravit půdu pro český naučný slovník, pro všeobecnou českou encyklopedii.⁷ Uvedme ještě, že nedílnou součástí matičního programu byla podpora vydání slovníku národního jazyka.

Slovní zásoba v jungmannovském období

Pro J. Jungmanna a jeho současníky byla doba veleslavínská a Komenského obdobím vrcholným, obdobím zlatého věku. Nepřijímali však její jazyk jako nezměnitelný vzor. Zatímco přijali gramatickou kodifikaci J. Dobrovského, vycházející z literárního úzu konce 16. stol. a jazyka Komenského, co se týče slovní zásoby, humanistická čeština nekonzervativní části členů jungmannovské generace nepostačovala. Postrádali potřebnou slovní zásobu jazyka vědeckého a básnického, tj. obou vrcholných složek obrozeného spisovného jazyka. „Co věk náš od předešlých znamenitě rozděluje, jest od několika let povstalá nová mluva básnická a vědecká“, říká příslušník předjungmannovské generace, kněz a buditel F. Procházka (*Historie literatury české*, 1849, s. 358).

Zásady programového obohacování spisovného slovníku J. Jungmann formuloval mj. v 2. vydání *Slovesnosti* v kapitole *Další obohacování jazyka českého* (1845, s. 22–23). Podle Jungmanna mezi prameny a zdroje k obohacení jazyka – převedeno do naší terminologie – patří: 1. stará literatura, 2. lidová a nářeční mluva, 3. soudobý spisovný úzus, 4. slovanské jazyky, 5. neologismy v užším smyslu, 6. kalky.

Sledujeme-li obrozené úsilí J. Jungmanna a jeho současníků o doplňování a přeměnu slovní zásoby z hlediska dnešní češtiny, poznáváme nejen důležitou kapitolu z dějin českého národa, ale také důležitou kapitolu z dějin vývoje českého jazyka.

V prvé řadě se ukazuje, že obrozené úsilí přineslo množství základních termínů společenských věd, které jsou dnes součástí odborné i běžné slovní zásoby současné češtiny. Patří k nim např. *věda*, *pojem*, *soustava*, *výraz*, *výsledek*, *rozsah* aj.

⁵ Název časopisu se vyvíjel. Časopis založený 1827 měl název *Časopis společnosti vlasteneckého Museum v Čechách*, poté *Časopis českého museum*, následně *Časopis musea království Českého* a od r. 1923 *Časopis národního musea*. Pro časopis se ustálila zkratka ČČM.

⁶ Matice česká v r. 1832 přebírá vydávání *Časopisu českého museum*.

⁷ J. Jungmann v dopise A. Markovi ze dne 30. 8. 1815 svého přítele informuje o svých představách, o své touze vydat buď *Funkovu Encyklopedii*, nebo, a to raději, malou českou, a rozvrhuje, kdo by si vzal který obor na starost. A. Markovi měla připadnout logika. – Vydání české encyklopedie patřilo také k záměrům Matice české.

Jsou mezi nimi přejímky (z pol. *věda*, *výraz*, z rus. *soustava*) i slova nově utvořená (*rozsah*, *výsledek* ‚rezultát‘). Kromě toho vzniklo množství speciálnějších názvů, tehdy příslušejících k jednotlivým vědním oborům, dnes užívaných v odborné, popř. v běžné komunikaci. K jazykovědným názvům náleží např. *nářečí*, *časování*, *samohláska*, *souhláska*, k stylistickým *sloh*, k literárněvědným se řadí např. přejímky z polštiny *báj/báje*, *selanka*, k přírodovědným *savec* (tehdy psáno *ssavec*), *nerost*, k chemickým *sloučenina*, *vodík*, *dušík*, *kyslík*, k matematickým *čtverec* atd. Některé starší názvy, jako např. *bod*, byly utříděny a ustáleny v nynějším významu.

Vedle těchto názvů se ovšem mnoho nových slov, jak přejatých z jiných slovanských jazyků, tak utvořených v češtině či revitalizovaných, neujalo a zaniklo. Týká se to např. terminologických pokusů pro obor estetiky *vědeckto* ‚obsah všech věd‘, *vsah* ‚intenze‘, *srodnost* ‚homogennost‘, jazykovědných a literárněvědných termínů *cizomluv* ‚barbarismus‘, *sada* ve významu ‚teze‘, *rovnozvu* ‚rým‘, matematických *stejnítko* ‚rovnítko‘.

Pro obrozené úsilí o rozvoj slovní zásoby je charakteristické, že intenzivní neologizování v jungmannovském období se pojí s nahrazováním cizích slov českými, tj. s purismem. Je veden ve jménu čistoty jazyka vůči germanismům, v oblasti odborné snahou ukázat schopnost češtiny odborného vyjadřování. K počesťovaným mezinárodním latinskořeckým, popř. německým termínům patří mj. názvy vědních oborů: *logika* – *umnice*, *filozofie* – *libomudrcství*, *estetika* – *krasověda*, *chemie* – *lučba* aj. Pozdější vývoj u jedněch termínů ústí v jejich archaizaci (*libomudrcství*, *lučba*; *hlat’* ‚kříšťál‘), u jiných počesťených názvů dochází k jejich ustálení jako synonymem k názvům mezinárodním, např. *mluvnice* – *gramatika*, *sloveso* – *verbum*.

Vytváření nové slovní zásoby, ať již šlo o názvy předmětů běžného života, nebo o odborné termíny, se neobešlo bez hledání a kolísání. Často pro jeden a týž předmět, jev, pojem vznikalo, vytvářelo se a užívalo více označení. Např. Jungmann kolísá mezi užitím názvů *mluvnice* a *mluvník*, *slovník* a *slovář* aj. Ilustrativním příkladem tehdejší obrozené synonymičnosti jsou názvy pro pojem *sloveso*. K staršímu označení slovo ve významu ‚sloveso‘ se přejímá z polštiny *časovník*, z Rosova a Dobrovského slovníků se přebírá výraz *časoslovo* a nově se vytváří název *sloveso*. Dodejme, že v takových a dalších podobných případech se kromě silné dobové synonymičnosti ukazuje, jak velkou váhu přikládal Jungmann a jeho současníci při hledání zdrojů v jiných slovanských jazycích myšlence slovanské vzájemnosti.

Zachytit novou slovní zásobu ve vši její složitosti a rozporuplnosti, uvést opět do života slovní zásobu starou, a ukázat tak bohatou minulost české řeči a literatury, vytvořit podmínky pro rozvoj uměleckého a vědeckého spisovného jazyka, ukázat sepectí češtiny s ostatními slovanskými jazyky, to vše se stává základem *Slovníku česko-německého*.

Slovník národního jazyka

V první větě *Předmluvy* k *Slovníku česko-německému* J. Jungmann říká: „Slovník národního jazyka náleží mezi první potřeby vzdělaného člověka.“ (*Předmluva*, 1834, s. III). Vysvětluje z ní, jak Jungmann chápal význam slovníku pro každého člověka,

jaký význam přikládal slovníku pro kulturní, vědecký a duchovní život národa, pro jeho vzdělanost. Ve shodě s chápáním vyspělého jazyka a ve shodě se soudobými ideály Jungmann v *Předmluvě* dále poukazuje na to, že „každý vzdělanější národ odedávna pečoval o to, aby bohatství jazyka svého [bylo] v jednu schránu snešené“ (rozuměj slovník – O. M., *Předmluva*, 1834, s. III). Zmiňuje se zde také o tom, že tvorbu slovníku opodstatňuje rychlý vývoj češtiny v oblasti slovní zásoby, tj. velké množství obnovovaných slov i slov nově tvořených. Připomíná rovněž, že doklady v příkladové části hesel mají vést ke správnému užívání.

Slovník, jímž Jungmann dovršil svůj národní jazykový a kulturní program, dostává knižní podobu v letech 1834–1839. Myšlenkou národního slovníku se ovšem Jungmann zabýval velmi záhy. Zprvu šlo o shromažďování, sbírání materiálu, posléze – po ujasnění okolností kolem možných autorů jeho zpracování – už se ujal sám jeho vytvoření. Výsledkem téměř 25leté práce se stal slovník obsahující 119 076 hesel.⁸ Dějiny vzniku slovníku zachytil Jungmann v *Předmluvě*.

Při tvorbě slovníku bylo třeba řešit nemálo koncepčních problémů a otázek. Podle Jungmanna v první řadě šlo o to, zda slovník má být uspořádan etymologicky, podle kořenů (toto pojetí zastával Dobrovský), nebo abecedně. Jungmann přijímá uspořádání abecední, neboť „šetřeno více pohodlí čtenářů“ (*Předmluva*, 1834, s. VI). Příkladem pro toto řešení mu byly polský slovník Lindův, německý Adelungův a anglický Johnsonův.

Další otázku představoval výklad významu slov, tj. zda se má uskutečňovat latinskými či německými slovy, anebo pouze českými slovy. Nešlo o záležitost ryze technickou. „Aby v pravdě národním slovník jmenovati se mohl“ (*Předmluva* 1834, s. VII), přiklání se Jungmann k českému výkladu slov s dodáním německých ekvivalentů a u terminologických názvů ekvivalentů latinských.

Otázkou z našeho pohledu ústřední bylo pojetí slovníku z hlediska obsahu a rozsahu. Jungmann slovník koncipuje jako tezaurus; slovník má zachytit „všechnu zásobu, slova bez rozdílu, stará i nová, z knih nebo obyčeje čerpaná“. (*Předmluva*, 1834, s. VII).

Jiná zásada se týkala dokladů o výskytu, významu a užívání daného slova v jednotlivých etapách vývoje českého jazyka. Příklady podává Jungmann široce a díky tomu je slovník dodnes důležitým zdrojem informací o stavu a vývoji českého lexika.

Abecední uspořádání otvíralo další problém: jak řadit slova začínající na souhlásku *ch* a *ř*. Zatímco slova začínající na *ch* řadí po slovech začínajících na *h*, slova na *ř* ponechává (pod vlivem Dobrovského) mezi slovy začínajícími na *r*.

Jungmannův slovník není slovník kodifikační. Přesto se však v něm upozorňuje prostřednictvím znaménka “*” na to, že slovo nebo tvar jsou zastaralé (**jiezda* ‚jízda‘, **hladen* ‚hladový‘) a znaménkem “†” na to, že jde o slovo cizí, špatně utvořené nebo podezřelé (†*feddruňk*; †*jízdec* ‚jezdec‘, †*jmíný* ‚jmenovaný‘).

⁸ Viz heslo Obrozenská čeština zpracované D. Šlosarem v Novém encyklopedickém slovníku češtiny. [online] Dostupné z <<https://www.czechency.org/>>.

K důležitým zásadám patřilo také uvádění, resp. prostřednictvím slovníku zavádění slavismů a dále uvádění a zavádění synonym. Jejich široké zařazování je nejen svědectvím jazykových a společenských tendencí v jungmannovské době, jejich ideálů, ale také dokladem Jungmannova přístupu k vývoji české slovní zásoby, totiž že o užívání těchto lexikálních prostředků rozhodne kolektivní úzus.

Z hlediska lexikálního složení slovníku, jsou v něm zastoupena slova a úsloví z běžného úzu a nářečí (*bramborář* ‚kdo sází brambory‘, *výpalniště/vejpalniště* ‚místo, kde nic neroste‘, *vdávanda* z úzu Příbramska ‚žena, která by se ráda vdala‘), slova ze staršího období (*spanilost*, *hádání*), v omezené míře vlastní jména místní a osobní (*Bran-dejs*; *Asia*; *Aristoteles*; *Dalibor*), mezinárodní slova cizího původu (*filosofie*; *elegie*), v určitém rozsahu se podávají i germanismy (*grunt* 1. ‚základ‘; 2. ‚statek‘; *fald*; *faleš*).

Jungmannův slovník obsahuje rovněž slova nově utvořená v období národního obrození. Odborné názvy pocházejí ze spisů J. Jungmanna (jazykověda, literární věda, filozofie), A. Jungmanna (lékařská terminologie), J. S. Presla (chemie, botanika, zoologie, mineralogie), J. V. Sedláčka (matematika, fyzika), A. Marka (filozofie) aj. Zdrojem nových lexikálních prostředků uměleckého, literárního jazyka jsou díla F. L. Čelakovského, J. Kollára, J. Puchmajera, V. Kramera aj.

Pročítáme-li Jungmannovy dopisy A. Markovi, J. Kollárovi aj., může nás překvapit, s kolika přáteli, vrstevníky, spolupracovníky byl v kontaktu, od kolika z nich dostával jimi shromážděný materiál, vypisovaný z dosavadních slovníků, spisů, sbíraný z krajových úzů. Jejich počet je úctyhodný. Nemůžeme však ani pominout očekávání slovníku ze strany „všech milovníků naší literatury“ (Palacký, *ČČM*, 1830, s. 237) a ani to, že jím Jungmann usiloval dát českému národu „paměť“ jeho jazyka. V těchto souvislostech se o *Slovníku česko-německém* právem mluví jako o slovníku národním.

Závěr

Naše připomenutí Jungmannova díla, jmenovitě jeho podílu na přetváření slovní zásoby obrozenského jazyka a jeho tvorby *Slovníku česko-německého* nám umožnilo nastínit nejen důležitou kapitolu z dějin českého národa, ale také z dějin vývoje českého jazyka. Bylo by přínosné, aby se se slovníkem mladá generace blíže seznámila, aby poučeněji přistupovala k dnešní jazykové situaci.

Literatura

CHALUPNÝ, E. *Jungmann*. Praha, 1909.

CHALUPNÝ, E. *Josef Jungmann*. Praha, 1912.

JEDLIČKA, A. *Josef Jungmann a obrozenská terminologie literárněvědná a lingvistická*. Praha, 1948.

JEDLIČKA, A. aj. (eds.) *Slovanské spisovné jazyka v době obrození*. Praha: UK, 1974.

JUNGSMANN, J. O jazyku českém. Rozmlouvání první. [Daniel Adam] Z Veleslavína, Čech a Němec. In *Hlasatel český*, 1, 1806, s. 43–49.

JUNGSMANN, J. O jazyku českém. Rozmlouvání druhé. Slavomil a Protiva. In *Hlasatel český*, 1, 1806, s. 321–354.

JUNGSMANN, J. Slovo k statečnému a blahovzdělanému Bohemariusovi. In *Prvotiny pěkných umění*, 1814, č. 47.

- JUNGMANN, J. *Slovesnost aneb Zbírka příkladů s krátkým pojednáním o slohu. K prospěchu vlastenecké mládeže od Josefa Jungmanna*. Praha, 1820.
- JUNGMANN J. *Slovesnost aneb Náuka o výmluvnosti prosaické, básnické i řečnické se sbírkou příkladů v nevázané i vázané řeči*. 2., přepracované vydání. Praha, 1845.
- JUNGMANN, J. *Historie literatury české aneb Soustavný přehled spisů českých, s krátkou historií národu, osvícení a jazyka*. Praha, 1825; 2. vyd. 1949.
- JUNGMANN, J. O klasičnosti v literatuře vůbec a zvláště české. In *ČČM*, 1827, s. 29–39.
- JUNGMANN, J. O rozrůznění českého písemního jazyka. In *ČČM*, 1832, č. 2, s. 165–181.
- JUNGMANN, J. *Slovník česko-německý, I–V*. Praha, 1834–1839. Reprint: Petr, J. (ed.). Praha: Academia, 1989.
- JUNGMANN, J. *Žápisky*. Ed. Radek Lunga, Praha, 1998.
- JUNGMANN, J. Listy Josefa Jungmanna k Antonínu Markovi. In *ČČM*, 1880–1886.
- MACURA, V. *Znamení zrodu a české sny*. Praha: Akademia, 2015.
- PALACKÝ, F. Literární zprávy. In *ČČM*, 1830, č. 2, s. 231–237.
- PALACKÝ, F. Předmluva k vlasteneckému čtenářstvu. In *ČČM*, 1837, č. 1, s. 3–8.
- SAK, R. *Josef Jungmann. Život obrozence*. Praha: Vyšehrad, 2007.
- ŠLOSAR, D. Obrozenecká čeština. In *Nový encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Lidové noviny, 2016. [online] Dostupné z <<https://www.czechency.org>>.
- ZELENÝ, V. *Život Josefa Jungmanna*. Praha, 1873.

Finále 49. ročníku Olympiády v českém jazyce

Ladislav Janovec, FP TU v Liberci

ladislav.janovec@tul.cz

Klíčová slova: český jazyk, nadaný žák, Olympiáda v českém jazyce, jazykověda

Key words: Czech language, talented student, Czech Language Olympics, linguistics

The Final of the 49th year of the Czech Language Olympics

The text evaluates the final round of the next year of the Czech Language Olympics. Brief information on pre-final rounds is presented, too.

49. ročník Olympiády v českém jazyce (dále OČJ) proběhl v letošním roce pod hlavičkou nových organizátorů, kterými jsou Vysoká škola ekonomická, Fakulta mezinárodních vztahů, a Klub OČJ, z. s. Za tyto dvě organizace představovali hlavní koordinátory Petr Štěpánek a Adéla Špinová, oba se olympiády před lety účastnili jako soutěžící, proto k ní mají velice vřelý vztah.

Nižší kola probíhala letos v časově méně vyhovujících podmínkách než obvykle, zejména mezi okresním a krajským kolem bylo poměrně málo času, což se v příštím ročníku snad podaří zlepšit.

Ústřední porota připravovala pro všechna kola úkoly zaměřené na zajímavé jevy ze všech jazykových rovin, s nimiž by se žáci měli na základní i střední škole setkávat. Bohužel, většinou dostává minimální zpětnou vazbu o úspěšnosti úloh a námitkách v řešení nižších kol, což je nutné např. i proto, že může dojít k chybě či